

Sygn. akt II UK 83/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z wniosku T. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o wysokość renty rodzinnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 października 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 5 września 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni – T.P. - wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) z dnia 5 września 2013 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności: art. 3, 4, 5 i 18 umowy z dnia 8 grudnia 1990 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o zabezpieczeniu społecznym (Dz.U. z 1991 r. Nr 108, poz. 468 - dalej jako umowa z dnia 8 grudnia 1990 r.), przez ich niezastosowanie i nieuwzględnienie; art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), przez przyjęcie, że zaistniała zmiana świadczeń uzasadniająca przyjęcie nowej kwoty bazowej, gdy utrwalone w orzecznictwie i doktrynie stanowisko

przyjmuje, że przy ustalaniu wysokości renty rodzinnej po zmarłym, który pobierał emeryturę, nie stosuje się nowej kwoty bazowej; art. 53 i 195 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że dają one podstawy do ponownego obliczenia podstawy wymiaru świadczenia przysługującego odwołującej się; art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przez obniżenie świadczenia wbrew zakazowi ustanowionemu w tym przepisie; art. 87 Rozporządzenia nr 883/2004, przez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie ustanowionych w tym rozporządzeniu zasad dotyczących ochrony nabytych praw; niezastosowanie bezwzględnie obowiązujących przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 oraz umowy z dnia 8 grudnia 1990 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o zabezpieczeniu społecznym.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej ponieważ: „a) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne: jaki wpływ na prawa powstałe w czasie obowiązywania umowy z dnia 8 grudnia 1990 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o zabezpieczeniu społecznym miało wejście w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, b) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym,

że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Sformułowane przez skarżącą zagadnienie prawne nie ma związku z rozpoznawaną sprawą, z tego względu, że skarżąca wychodzi z błędnego założenia, że z postanowień umowy z dnia 8 grudnia 1990 r. da się wywieść jej uprawnienie do renty rodzinnej w wysokości 85% „emerytury niemieckiej” (emerytury nabytej przez zmarłego w ramach systemu niemieckiego), po zmarłym byłym mężu, który miał podwójne obywatelstwo i wyjechał do Niemiec w lipcu 1989 r. Ani z przepisów umowy z dnia 8 grudnia 1990 r., ani też rozporządzeń koordynacyjnych - rozporządzenia Rady Wspólnoty nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego w stosunku do pracowników najemnych, osób pracujących na własny rachunek i do członków ich rodzin, którzy przemieszczają się w obrębie Wspólnoty (Dz. Urz. WE nr L 28 z 30.01.1997 r., ze zm.), obowiązującego od dnia 1 maja 2004 r. (tj. od wejścia Polski do Unii Europejskiej), a także aktualnego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczącego koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004 r.), mającego zastosowanie od 1 maja 2010 r., nie wynika, aby wnioskodawczyni w systemie polskim nabywała prawo do renty rodzinnej w wysokości uzależnionej od wysokości emerytury nabytej w ramach systemu niemieckiego. Natomiast wpływ tych regulacji na wysokość świadczeń uzyskiwanych w polskiej instytucji ubezpieczeniowej polega wyłącznie na tym, że wzajemne uwzględnianie okresów ubezpieczenia na terytorium drugiego państwa (zasada wynikająca z przepisów koordynacyjnych, a wcześniej z umowy z dnia 8 grudnia 1990 r.), sprawia, że wysokość emerytury osób zatrudnionych przez pewien czas w Niemczech, ustalona według zasad przewidzianych w art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (na podstawie przepisów prawa polskiego), wzrasta o 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy tego zatrudnienia, tak jakby został on przebyty w Polsce (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2006 r., II UK 98/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 332).

Inaczej rzecz ujmując, uprzednio obowiązująca umowa z dnia 8 grudnia 1990 r., podobnie jak przepisy koordynacyjne, przewidywała wzajemne

uwzględnianie okresów ubezpieczenia na terytorium drugiego państwa (art. 17) oraz wypłatę świadczenia proporcjonalnego, odpowiadającego stosunkowi okresu ubezpieczenia na terytorium Polski w stosunku do całego uwzględnionego okresu ubezpieczenia. Natomiast art. 18 ust. 3 zdanie pierwsze umowy z dnia 8 grudnia 1990 r. jednoznacznie wskazywał, że polska instytucja ustala wysokość świadczenia teoretycznego i rzeczywistego (proporcjonalnego) od podstawy wymiaru ustalonej „na podstawie polskich przepisów prawnych”. Skarżąca tymczasem żąda, aby wbrew przywołanym uregulowaniom organ rentowy obliczył świadczenie od podstawy wymiaru ustalonej na podstawie niemieckich przepisów.

Gdy idzie natomiast o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi, to trzeba przypomnieć, że w świetle utrwalonego orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Takiego wyводу w uzasadnieniu skargi jednak brak.

Z przedstawionych wyżej względów skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.